

@Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

@The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 617 din 22 august 2008
Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA

HOTĂRÂREA
din 11 octombrie 2007

în Cauza Ștefanescu împotriva României

(Cererea nr. 9.555/03)
Strasbourg

În cauza Ștefanescu împotriva României,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: domnii B.M. Zupančič, președinte, C. Bîrsan, doamnele E. Fura-Sandström, A. Gyulumyan, domnul David Thór Björgvinsson, doamnele I. Ziemele, I. Berro-Lefèvre, judecători, și domnul S. Quesada, grefier de secție,
după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 20 septembrie 2007,
pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 9.555/03) îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Gabriel Marian Ștefanescu (*reclamantul*), a sesizat Curtea la data de 4 martie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agenții săi, domnul B. Aurescu, apoi doamna B. Ramașcanu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La data de 24 octombrie 2003, Curtea a decis să îi comunice Guvernului capătul de cerere întemeiat pe art. 6 alin.1 din Convenție (acces la o instanță). În conformitate cu prevederile art. 29 alin. 3 din Convenție, ea a decis să analizeze în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

ÎN FAPT

4. Reclamantul s-a născut în anul 1954 și locuiește în București.

5. El a ocupat postul de director general al Direcției controlul ministrului în cadrul Ministerului Transporturilor (*Ministerul*).

La data de 16 decembrie 1996, reclamantul a fost concediat pentru necorespondere profesională, prin Ordinul ministrului din 13 decembrie 1996.

În luna ianuarie 1997, reclamantul s-a reangajat.

6. Prin Sentința din 3 decembrie 1997, menținută prin Decizia irevocabilă din 1 februarie 1999 a Curții de Apel București, Ministerul a fost obligat să îl reintegreze pe reclamant în postul său și să îi plătească salariul din decembrie 1996 până în ianuarie 1997, adică 818.537 lei românești vechi (ROL), precum și suma de 5.000.000 ROL cu titlu de daune morale.

7. Cererile sale adresate Ministerului la data de 5 aprilie 1999 și 20 iunie 2000 pentru a obține executarea deciziei de mai sus au rămas fără răspuns.

8. Prin Hotărârea Guvernului nr. 263/1999, intrată în vigoare la data de 14 aprilie 1999, Direcția controlul ministrului a fost desființată și înlocuită cu Direcția generală controlul ministrului și Inspekția de Stat în Transporturi.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 3/2001, Ministerul a fost desființat, înființându-se un nou Minister al Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței (*MLPTL*).

9. Reclamantul și-a reînnoit cererile de executare la *MLPTL*.

Acesta l-a informat, la data de 5 februarie 2001, că postul pe care îl solicita în noul minister era ocupat de un terț și că, prin urmare, reintegrarea sa în post nu mai era posibilă, dar că puteau fi disponibile posturi de execuție la *MLPTL*, dacă era interesat. Deoarece la data respectivă reclamantul era angajat la Ministerul Finanțelor, noua direcție a *MLPTL* i-a cerut să prezinte dovada rezilierii contractului său de muncă încheiat cu Ministerul Finanțelor, pentru a-l putea reintegra, eventual, într-un nou post.

10. Reclamantul a răspuns că schimbarea denumirii fostului său post și faptul că acum el era ocupat de un terț nu anulau obligația *MLPTL* de a executa Decizia din data de 1 februarie 1999 și că, în orice caz, în lipsa unui nou ordin care să îl anuleze pe cel din data de 13 decembrie 1996 (a se vedea paragraful 5 de mai sus), el nu-și va rezilia contractul de muncă încheiat cu Ministerul Finanțelor.

11. Între timp, prin Decizia definitivă din 12 martie 2001, la cererea reclamantului, Tribunalul Municipiului București a obligat ministerul la plata către reclamant de daune cominatorii, reținând pe de altă parte că schimbarea ulterioară a denumirii direcției pe care o condusesse reclamantul nu justifica refuzul angajatorului de a-l reintegra în postul său.

12. Cu toate acestea, la data de 28 noiembrie 2001, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare introdus de procurorul general, a casat Decizia din 12 martie 2001 și a trimis cauza spre rejudecare la Tribunalul Municipiului București, pe motivul că probele ce dovedeau că *MLPTL* nu a preluat toate obligațiile fostului Minister al Transporturilor în ceea ce privește personalul nu fuseseră luate în considerare de instanțe.

13. La data de 9 iulie 2002, Tribunalul Municipiului București a respins acțiunea reclamantului, pe motivul că daunele cominatorii nu pot fi acordate în cazul obligațiilor personale, așa cum era cazul în speță, și că singura posibilitate de a constrânge Ministerul să execute decizia era amenda civilă, ce urma să fie plătită nu către reclamant, ci către bugetul de stat. Instanța nu a statuat asupra chestiunii dacă *MLPTL* a preluat de la fostul minister obligația de a-l reintegra în post pe reclamant.

Această sentință a fost confirmată, în urma recursului reclamantului, prin Decizia definitivă din 26 septembrie 2002 a Curții de Apel București.

14. La data de 21 aprilie 2003, *MLPTL* l-a informat pe reclamant despre respingerea unei noi cereri de executare, în urma sentinței pronunțate de Tribunalul Municipiului București la data de 9 iulie 2002.

15. În paralel, reclamantul a introdus plângeri penale împotriva responsabililor de la fostul Minister al Transporturilor și de la MLPTL, fără niciun rezultat.

16. Din elementele aflate la dosar rezultă că Decizia din data de 1 februarie 1999 a Curții de Apel București nu a fost încă executată.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a art. 6 alin. 1 din Convenție

17. Reclamantul susține că neexecutarea Deciziei din data de 1 februarie 1999 a Curții de Apel București i-a încălcat dreptul de acces la o instanță, așa cum este el prevăzut de art. 6 alin.1 din Convenție. Mai mult, el consideră că neexecutarea deciziei a încălcat principiul supremației dreptului, prevăzut în preambulul Convenției. În fine, el consideră că recursul în anulare introdus de procurorul general împotriva Deciziei din 12 martie 2001 a făcut imposibilă executarea Deciziei din data de 1 februarie 1999.

Părțile relevante ale art. 6 alin. 1 din Convenție sunt următoarele:

ARTICOLUL 6 ALIN. 1

„ Orice persoană are dreptul la judecarea (...) cauzei sale de către o instanță (...),care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...).”

A. Asupra admisibilității

18. În lumina jurisprudenței *Pellegrin împotriva Franței* [(MC), nr. 28.541/95, §§ 59 și 63-66, CEDO 1999- VIII], Guvernul apreciază că art. 6 alin. 1 nu se aplică în speță, în măsura în care atribuțiile legate de postul reclamantului presupun o participare la exercitarea puterii publice, ceea ce îi dă dreptul statului să impună o relație specială de încredere și loialitate din partea sa.

19. Reclamantul se opune acestei interpretări și arată că legea română în vigoare permite accesul la o instanță pentru a anula o concediere abuzivă, fără a ține seama de diferențele dintre funcționari și angajații titulari ai unui contract de muncă de drept comun.

20. Curtea reamintește evoluția recentă a jurisprudenței sale în materie, în special Hotărârea *Vilho Eskelinen și alții împotriva Finlandei* [(MC), nr. 63.235/00, CEDO 2007-...] în care ea a considerat că, pentru a constata inaplicabilitatea art. 6, dreptul intern trebuie mai întâi să fi exclus în mod expres accesul la o instanță în ceea ce privește postul respectiv sau categoria de salariați respectivă (*Eskelinen*, citată mai sus, § 62), ceea ce nu s-a întâmplat în speță.

De asemenea, în cauza menționată mai sus Curtea a apreciat că, în principiu, nimic nu justifică exceptarea de la garanțiile art. 6 a conflictelor de muncă ordinare, în măsura în care obiectul litigiului nu este legat de exercitarea autorității de stat (*ibidem*).

Art. 6 alin. 1 este așadar aplicabil în speță.

21. Pe de altă parte, Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 alin. 3 din Convenție. Mai mult, ea constată că nu este incident niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

22. Guvernul reamintește că, începând cu data de 14 aprilie 1999, direcția în care a lucrat reclamantul a încetat să existe și că în anul 2001 însuși Ministerul a fost desființat. Prin urmare, reclamantul nu mai putea fi reintegrat în post. În orice caz, MLPTL i-a propus un post nou, pe care reclamantul l-a refuzat. În opinia sa, acest minister nu avea nicio obligație de a-i propune un post echivalent cu cel deținut anterior.

23. Reclamantul se opune acestui argument. El reamintește că salariul corespunzător postului de execuție este cu 50% mai mic decât cel pentru un post de director. De asemenea, el reamintește că nu a primit încă despăgubirea dispusă de decizia neexecutată.

24. Curtea reamintește că, în cauza de față, deși reclamantul a obținut la data de 1 februarie 1999 o decizie irevocabilă ce dispunea ca Ministerul Transporturilor să îl reintegreze în post și să îi plătească anumite sume de bani și deși ulterior a făcut demersuri în vederea executării, această decizie nu a fost nici executată, nici anulată sau modificată în urma exercitării unei căi de atac prevăzute de lege.

25. Mai mult, nicio autoritate internă nu a constatat în mod definitiv imposibilitatea reintegrării reclamantului în postul său (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Sabin Popescu împotriva României*, nr. 48.102/99, § 72, 2 martie 2004). Curtea reamintește că problema dacă obligația fostului minister de a-l reintegra în post pe reclamant a fost preluată de MLPTL nu a fost soluționată definitiv de instanțele interne (a se vedea paragrafele 11-13 de mai sus).

Pe de altă parte, reclamantului nu i s-ar putea reproșa refuzul de a accepta un post de execuție în locul celui de director general pe care îl deținuse, în măsura în care nu s-a contestat faptul că postul propus era inferior postului avut.

26. În sfârșit, Curtea reamintește că, dacă ar accepta argumentul Guvernului conform căruia executarea nu mai este posibilă dată fiind desființarea direcției în care lucra reclamantul și a fostului minister, ar însemna să admită că, în cazul de față, administrația s-ar fi putut sustrage de la executarea unei decizii judecătorești invocând pur și simplu desființarea ulterioară a postului ocupat de partea interesată înaintea concedierii sale ilegale (*Ioannidou-Mouzaka împotriva Greciei*, nr. 75.898/01, §33, 29 septembrie 2005).

27. Mai mult, reclamantului nu i s-au plătit încă sumele dispuse de instanțe ca salarii datorate și despăgubiri.

28. Curtea a examinat în mai multe rânduri cauze ce ridicau probleme similare cu cele ale cauzei de față și a constatat încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție (*Tacea împotriva României*, nr. 746/02, 29 septembrie 2005, *Dragne și alții împotriva României*, nr. 78.047/01, 7 aprilie 2005, și *Orha împotriva României*, nr. 1.486/02, 12 octombrie 2006).

29. După ce a analizat toate elementele ce i-au fost supuse atenției, Curtea consideră că Guvernul nu a expus niciun fapt sau argument care să poată duce la o concluzie diferită în cazul de față. Având în vedere jurisprudența sa în materie, Curtea apreciază că, în speță, statul, prin intermediul organelor sale specializate, nu a depus toate eforturile pentru a asigura executarea Deciziei din data de 1 februarie 1999.

Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție.

30. Având în vedere concluzia la care a ajuns, Curtea nu consideră necesar să analizeze restul capătului de cerere, referitor în special la pretinsa încălcare a principiului supremației dreptului, prevăzut în preambulul Convenției, și pretinsul obstacol în executare pe care l-a constituit Decizia din 12 martie 2001 (a se vedea paragraful 17 de mai sus).

II. Asupra celorlalte pretinse încălcări

31. Invocând art. 14 coroborat cu art. 6 alin. 1 din Convenție, reclamantul se plânge că, contrar articolului, concedierea sa a fost determinată de opiniile sale. Totuși, Curtea constată că reclamantul a fost concediat la data de 16 decembrie 1996, adică cu mai mult de 6 luni înainte de introducerea prezentei cereri la data de 4 martie 2003. În plus, el nu a formulat un astfel de capăt de cerere în fața instanțelor naționale. În orice caz, nimic din dosar nu indică vreo aparență de discriminare ce ar putea să ridice probleme din perspectiva articolelor invocate.

Rezultă că acest capăt de cerere este vădit neîntemeiat și trebuie respins în conformitate cu art. 35 alin. 3 și 4 din Convenție.

III. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

32. Conform art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a

consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

33. Reclamantul solicită cu titlu de daune materiale următoarele sume:

- 1.043 euro (EUR), reprezentând valoarea reactualizată a salariilor acordate prin Sentința din 3 decembrie 1997;

- 592 EUR, reprezentând valoarea reactualizată a daunelor morale acordate prin aceeași sentință;

- 5.441,25 EUR, reprezentând diferența dintre salariul său pe postul de execuție pe care îl deține în prezent și cel pe care l-ar fi avut ca director general;

- 1.632,75 EUR, reprezentând indemnizațiile pe care le-ar fi putut primi în tot acest timp în fostul său post;

- 10.882,5 EUR, reprezentând pierderea suferită prin faptul că majorările salariale au fost calculate în funcție de salariul său actual și nu în funcție de salariul său de director general;

- 5.000 EUR, corespunzând costurilor ocazionate de teza sa de doctorat după concedierea sa, având în vedere că nu a mai avut acces la baza tehnică a Ministerului.

De asemenea, el solicită 75.000 EUR pentru prejudiciul moral pe care l-a suferit.

34. Guvernul se opune acestor cereri și apreciază că reclamantul a făcut greșeli în calculul sumelor avansate. Apoi, el reamintește că reclamantul a abuzat de baza tehnică a Ministerului pentru a-și scrie teza de doctorat și că nimic nu îi permite, după concedierea sa, să continue acest abuz și să folosească facilitățile Ministerului pentru nevoile personale. Prin urmare, cererea de rambursare a costului tezei sale, estimat la 5.000 EUR, nu este justificată.

În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul reamintește că reclamantul și-a găsit un alt loc de muncă la o lună după concedierea sa, neputând să justifice așadar nicio suferință reală în acest sens.

35. În primul rând, Curtea reamintește că a constatat încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție din cauza neexecutării unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care s-a dispus reintegrarea reclamantului în postul său și plata despăgubirilor.

36. De asemenea, Curtea reamintește că o hotărâre prin care se constată o încălcare atrage după sine pentru statul pârât obligația juridică de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura consecințele astfel încât să restabilească pe cât posibil situația anterioară acesteia [*Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8.415/02, §35, 27 mai 2004, și *Iatridis împotriva Greciei* (reparație echitabilă) (MC), nr. 31.107/96, §32, CEDO 2000-XI].

37. În circumstanțele speței, Curtea apreciază că reintegrarea reclamantului într-un post echivalent celui deținut înainte de concedierea sa, plata sumelor dispuse prin Decizia din data de 1 februarie 1999, reactualizate în funcție de inflație, precum și plata despăgubirilor pentru daunele materiale și morale suferite din cauza neexecutării deciziei respective l-ar repune pe reclamant, în măsura posibilului, într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar fi aflat dacă cerințele art. 6 alin.1 din Convenție nu ar fi fost încălcate.

38. În cazul în care statul pârât nu procedează la reintegrarea în post a reclamantului în cel mult 3 luni de la data la care prezenta hotărâre va rămâne definitivă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Georgi împotriva României*, nr. 58.318/00, §57, 24 mai 2006, *Sabin Popescu*, citată mai sus, § 72, și *Mihai-Iulian Popescu împotriva României*, nr. 2.911/02, § 43, 29 septembrie 2005), Curtea decide ca Guvernul să îi plătească reclamantului 2.500 EUR pentru daunele materiale cauzate prin neexecutarea Deciziei din data de 1 februarie 1999, această sumă cuprinzând și sumele acordate prin Decizia din data de 1 februarie 1999.

39. Pe de altă parte, în lipsa unor documente justificative relevante, Curtea nu poate specula asupra indemnizațiilor pe care reclamantul le-ar fi putut primi dacă nu ar fi fost concediat sau dacă ar fi fost reintegrat imediat în același post [a se vedea, *mutatis mutandis*,

Dragne și alții împotriva României (reparație echitabilă), nr. 78.047/01, § 18, 16 noiembrie 2006]. De asemenea, ea observă împreună cu Guvernul că suma de 5.000EUR nu are nicio legătură de cauzalitate cu încălcările constatate.

40. Curtea apreciază că, în orice caz, reclamantul a suferit un prejudiciu moral în special din cauza frustrării provocate de imposibilitatea de a obține executarea deciziei pronunțate în favoarea sa și că acest prejudiciu nu este compensat suficient printr-o constatare a încălcării.

41. În aceste circumstanțe, având în vedere totalitatea elementelor aflate în posesia sa și statuând în echitate, conform art. 41 din Convenție, Curtea îi alocă reclamantului suma de 3.500 EUR cu titlu de daune morale.

B. Cheltuieli de judecată

42. Reclamantul solicită, de asemenea, suma de 3.000 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în fața instanțelor interne.

43. Conform jurisprudenței constante a Curții, acordarea cheltuielilor de judecată în temeiul art. 41 presupune ca realitatea, necesitatea și, în plus, caracterul rezonabil al valorii acestora să fie dovedite (*Iatridis*, citată mai sus, § 54).

44. Curtea observă că pretențiile reclamantului cu titlu de cheltuieli de judecată nu sunt însoțite de documentele justificative necesare. Prin urmare, cererea sa trebuie respinsă.

C. Dobânzi moratorii

45. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 6 alin. 1 (dreptul de acces la o instanță) și pe preambulul Convenției și inadmisibilă în rest;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție (acces la o instanță);

3. hotărăște că nu este necesar să analizeze restul capătului de cerere întemeiat pe art. 6 alin. 1 din Convenție și nici capătul de cerere întemeiat pe preambulul Convenției;

4. hotărăște:

a) ca statul pârât să execute Decizia din data de 1 februarie 1999 și să plătească despăgubirile aferente în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, conform art. 44 alin. 2 din Convenție;

b) ca, în lipsa acestei executări, statul pârât să îi plătească reclamantului, în același termen de 3 luni, suma de 2.500 >EUR (două mii cinci sute euro), cu titlu de daune materiale, plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

c) ca, în orice caz, statul pârât să îi plătească reclamantului, în același termen de 3 luni, suma de 3.500 EUR (trei mii cinci sute euro), cu titlu de daune morale, plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

d) ca sumele respective să fie convertite în lei românești noi (RON) la cursul de schimb valabil la data plății;

e) ca, începând de la expirarea acestui termen și până la data plății, aceste sume să fie majorate cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, valabilă în această perioadă, majorată cu 3 puncte procentuale;

5. respinge cererea de reparație echitabilă pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 11 octombrie 2007, în conformitate cu art. 77 alin. 2 și 3 din Regulament.

Boštjan M. Zupančič,
preşedinte

Santiago Quesada,
grefier